

A L L E P A A R D E N

hebben aan de wedstrijd deelgenomen

je verdriet in eigen
vlaamse handen houden

(vervolg)

wat me deze week weer
zo tegen de borst stootte
was dat onzinnig maar toch
opgedrongen gebruik
om de kist te groeten achteraan in de kerk

wie binnenkomt moet in lange rij
aanschuiven
om met dat akelige glinsterding
de kist zagezegt te zegenen
niemand vraagt zich af
of er in dat ding
heus wel wijwater zit

ga maar na :
wanneer de zwartgeklakte

dat glinsterding daarna omgekeerd
in zijn zak steekt
begint hij heus niet te lekken

wat me vooral stoort
is de gedwongen eenvormigheid
die bij dat zinloos ceremonieel wordt
opgedrongen:
alle familieleden staan
gelijkvormig naast elkaar
en hen wordt door iedereen
gelijkvormig de hand gedrukt
terwijl die familie vaak heus niet zo
gelijkvormig is:
de oudste zoon die nooit
naar zijn zieke moeder
heeft omgekeken
staat naar behoren aan de kop van de rij
terwijl haar vriend-buurman
met wie ze zo vertrouwd was
en waar ze zoveel warmte
aan te danken had

ongezien
en dus ongetroost ergens in de kerk zit

de weduwe van de overledene
al jaren door hem in de steek gelaten
ontvangt als eerste
de rouwbetuigingen
terwijl de geheime bijzit maar best uit de
kerk wegbleef

de vreemde doodsprentjes-verzamelaar
krijgt dezelfde handdruk als de diepst-
meelevende vriend

veel aangewezener is het toch
de kist een half uur op voorhand
vooraan in de kerk op te laten stellen

als familie kan je er dan naast plaatsnemen
en stilaan achter je in stilte
heel de kerk voelen volstromen
met meelevende vrienden en kenissen

bij de offergang krijg je die toch te zien
en bij het buitengaan
kan je ze toch bedanken ,
niet eenvormig in rij opgesteld
maar elk afzonderlijk door iedereen
met eigen medeleven bereikbaar en
omhelsbaar?

ja: wordt het niet de hoogste tijd
dat we ons verdriet
niet langer laten bezetten
door overzeese
op winst beluste amerikanen
maar weer durven ons verdriet

in eigen vlaamse handen te houden?

LUC VERSTEYLEN

482

Gewogen

Gewogen en te licht bevonden (vervolg)

Over de geheimzinnige woorden 'Mene, tekkel, peres (of 'ufarsin') uit het boek Daniel (5,25-28) is al veel te doen geweest. De verklaring kan de volgende zijn. Ze steunt op het feit dat ieder woord meer dan één betekenis heeft.

- 'MENE'

a. Dit is de naam van de munteentheid 'mine', ongeveer honderd denarii, wat neerkomt op honderd daglonen; b. het is ook het verleden deelwoord van het ww. dat 'tellen' betekent: '(God) heeft (de dagen van uw koninkrijk) geteld', 'er is een einde aan gesteld'. Het betreft hier het koninkrijk Babylonië. Onze uitdrukking 'zijn dagen zijn geteld' kan hiervandaan komen.

- 'TEKEL'

a. Dit is het Aramese en ook Hebreeuwse woord voor 'sjekel', een beduidend kleine munteentheid ter waarde van een vijftigste deel van een mine, ongeveer twee daglonen. b. Dit woord behoort tot dezelfde wortel als die van het ww. dat 'wegen' betekent. '(Gij) zijt op de [Gods] weegschaal' gewogen, en te licht bevonden' (zo licht en

miniem als een sjekel tegenover een mine). Het betreft hier de persoon van de koning, niet zijn rijk. In het O.T. was men zeer streng voor mensen die bedrog pleegden bij het afwegen van koopwaren. De weegschaal is hier het beeld van de goddelijke gerechtigheid. De koning heeft de weegproef niet doorstaan.

- 'PERES'

a. Dit is het enkelvoud van 'u-parsin' of 'ufarsin'; vandaar: 'helft'. b. Het woord behoort tot dezelfde Aramese en Hebreeuwse wortel als die van het ww. dat 'delen' betekent. Een rijk dat gedeeld wordt, gaat ten onder. c. Tot dezelfde wortel behoort ook de naam van het land 'Perzië'. Dit wijst erop dat het rijk in twee helften gedeeld zal worden, en dat een deel naar de Perzen gaat (het andere naar de Meden).

Die zelfde nacht werd Belsassar inderdaad gedood, en Darius, de koning van de Meden, werd de volgende koning van Babylonië.

Deze passage krijgt in de Naardense Bijbel de volgende vertaling:

'...en dit is het geschrevene dat werd opgetekend: menee, menee, tekeel oefarsien,- "een kilo geteld, gewogen twee pond"! - dit is de duiding van dit woord; menee, - geteld: geteld heeft God uw koningschap en daarmee vrede gezocht; tekeel, - gewogen: u bent gewogen in twee schalen en te licht bevonden; perees, - een pond afgebroken: breken zal uw koninkrijk en worden verleend aan Mediër en Pers!'

'Mene tekkel' als een slecht voorteken.

Een 'mene tekkel' wordt ook nu nog beschouwd als een dreigende waarschuwing, een voorteken dat je een groot onheil te wachten staat. 'De leegloop van de kerken is een mene tekkel voor de christenheid in het westen.'

BART MESOTTEN

MIJN NAAM IS
Matthieu – Mattheus – Thieu

Toen we dit jaar vernamen dat ene Matthieu Ladagnous de 53ste Vierdaagse van Duinkerken had gewonnen, vroegen we ons af wie deze Franse wielrenner wel mocht zijn. (Ook viel het ons op dat bewuste meerdaagse, de officiële naam ten spijt, vijf dagen telt. Maar dat volkomen terzijde.) Een prille renner, deze Ladagnous, want geboren op 12 december 1984 in bergstad Pau. Als baanwielrenner behaalde hij al diverse prijzen, maar dit jaar richt hij zich blijkbaar vooral op de weg. Daar blijkt hij een goede sprinter, die ook korte vlakke etappekoersen kan winnen.

Matthieu, soms afgekort tot Thieu, is de Franse vorm van Mattheus (of Matteüs, zoals de gebruikelijke schrijfwijze in de Kerk het wilt) en is afgeleid van het Hebreeuws voor 'gave Gods'. Dat de Nederlandse vormen Theewis, Theeuw en Mattheeuw ook in de zuidelijke Nederlanden veel voorkwamen, valt af te leiden uit de wijdverspreide familienaam Mattheuws, wat 'zoon van Mattheus' betekent.

De belangrijkste heilige met de naam van deze week is allicht de apostel en evangelist Matteüs. Eigenlijk heette de man Levi, wat zoveel wil zeggen als 'zoon van Afleüs'. In tegenstelling tot de overige apostelen, van wie de meeste vissers waren, was Matteüs een tollenaar in dienst van Herodes Antipas. Laatstgenoemde was de heerser in Palestina die Johannes de Doper liet onthoofden, de man ook naar wie Pilatus Jezus zond om zich van de zaak te ontdoen.

Matteüs was te werk gesteld in Kafarnaüm, in een tolhuis van eerste rang gelegen aan de belangrijke handelsweg naar Damascus. De tollenaars, in dienst van de Romeinse bezetter, persten hun volksenoten soms geld af en werden door de joden – niet altijd ten onrechte – beschouwd als zondaars. Sommigen, zoals Zacheüs en Matteüs, toonden echter een grote offerbereidheid. Bij Jezus' oproep stond Matteüs prompt op. Ja, hij wilde de Meester volgen! Maar eerst richtte hij een feestmaal aan, waar Jezus aanlag, en dit tot ergernis van schriftgeleerden en farizeeërs. Daarop kwam Jezus' vernietigende antwoord: „Niet de gezonden, maar de zieken hebben een geneesheer nodig.”

In de Schrift vernemen we verder niets bijzonders meer over Matteüs. Hij wordt alleszins beschouwd als de auteur van het

eerste evangelie, een collectie teksten van vóór het jaar 70, naar alle waarschijnlijkheid in het Aramees geschreven en reeds vóór 100 in het Grieks vertaald. Daarin bundelt de evangelist naar verluidt al Jezus' uitspraken, vooral met de bedoeling de joden te tonen dat Jezus wel de degelijk Israëls beloofde Messias was. Waarschijnlijk verkondigde Matteüs de blijde boodschap eerst aan de joden in Palestina, vervolgens in Perzië, in het land van de Parthen of in Ethiopië. Wellicht stierf hij in laatstgenoemde land de marteldood. Zijn relieken rusten volgens de traditie in Salerno en zijn gedenkdag is 21 september. Matteüs is de patroonheilige van de bedienden en vooral van de ambtenaren in de dienst van belastingen.

Onder de andere heiligen met de naam Mattheus bevinden zich meerdere martelaars. De heilige Mattheus, die met vier andere benedictijnermonniken de heilige Adalbert van Praag volgde op zijn missietocht naar de Slaven, werd in 1005 bij Gnesen gedood (feestdag 12 november). De heilige Mattheus van Beauvais werd tijdens de eerste kruistocht omstreeks 1098 door de Saracenen onthoofd wegens zijn weigering Christus te verloochenen (feestdag 27 maart). De zalige Mattheus van Eskandely, een Hongaar uit Buda, was wellicht de eerste katholieke missionaris in China, waar hij omstreeks 1309 gemarteld werd (feestdag 8 oktober). De zalige Mattheus Alvarez, een Japanse catechist en derde ordeling van Sint-Dominicus, werd in 1628 te Nagasaki onthoofd (feestdag 8 september). De heilige Mattheus Alonso Leziniana, een Spaans dominicaan, geboren te Navas del Rey, trok na zijn priesterwijding als missionaris naar de Filippijnen en vandaar naar Tonkin (Zuid-Oost-Azië), waar hij in 1745 werd onthoofd (feestdag 22 januari).

Uit minder vervlogen tijden onthouden we twee Vietnamese martelaars. De heilige Mattheus Gam bracht Parijse missionarissen per boot van Singapore naar Vietnam, waar hij in 1846 werd aangehouden en in 1847 na folteringen onthoofd. Zijn feestdag wordt gevierd op 11 mei. Ten slotte is er de heilige Mattheus Phuong, geboren te Ke Lai in 1801. Omdat hij catechist was, werd hij in 1861 te Donghou onthoofd. Zijn feestdag valt op 26 mei. Beide martelaars werden in 1988 heilig verklaard.

UIT DEN GROOTEN
VOLKSKALENDER
VAN PAUL VAN ZUMMEREN

Op 29 september staat een weerheilige van formaat op de volkskalender. Sint-Michiel heeft een heleboel weerspreuken op zijn naam:

Eerst twee spreuken die de feestdag van Sint-Michiel voorafgaan:

**NATTIGHEID VOOR MICHIEL,
GEEFT EEN KOUWE KERST.**

en

**VALLEN DE EIKELS AL VOOR SINT-MICHIEL,
DAN SNIJDT DE KOMENDE WINTER DOOR LIJF EN ZIEL.**

Vanaf zaterdag zou het volgens de volkskalender gedaan zijn met de warmte, want:

**SINT-MICHIEL VERBIEDT
DE STROHOED EN LINNEN KIEL.**

In Nederlands-Limburg, waar nog hennep werd gebruikt om kledij van te maken, zei men het anders:

**SINT-MICHIEL VERBIEDT
LINNEN BROEK EN HENNEPEN KIEL.**

In Frankrijk zegt men:

**A LA SAINT MICHEL,
LA CHALEUR REMONTE AU CIEL.**

Vertaald heet dat: met Sint-Michiel trekt de warmte ten hemel.

Kristien Van Summeren